

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., ve věci

žalobkyně: **A. K.**
st. přísl. X
t. č. pobytem X
adresa pro doručování: X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 4. 2021, č. j. OAM-83/ZA-ZA11-VL13-2021,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 4. 2021, č. j. OAM-83/ZA-ZA11-VL13-2021, **se z r u š u j e** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádnému z účastníků **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Včas podanou žalobou ke Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“ nebo „zdejší soud“) žalobkyně brojila proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 4. 2021, č. j. OAM-83/ZA-ZA11-VL13-2021 (dále též „napadené rozhodnutí“), jímž byla její žádost

o udělení mezinárodní ochrany zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle ust. § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o azylu“).

II. Napadené rozhodnutí

2. Žalovaný v rámci odůvodnění napadeného rozhodnutí nejprve zrekapituloval obsah správního spisu a dosavadní průběh řízení. Následně se již zabýval tím, proč postupoval podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu a žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou zamítl. Konkrétně žalovaný uvedl, že vycházel z výpovědi žalobkyně a dvou informací o zemi původu.
3. V této souvislosti žalovaný zdůraznil, že Ukrajina je s výjimkou poloostrova Krym a částí Doněcké a Luhanské oblasti považována za bezpečnou zemi původu. Na základě opatřených informací pak žalovaný mimo jiné doplnil, že ukrajinská vláda má pod kontrolou fungování bezpečnostních složek na území daného státu, a to s výjimkou výše uvedených oblastí.
4. Ve vztahu k výpovědi žalobkyně bylo v odůvodnění napadeného rozhodnutí poukázáno na skutečnost, že neměla v zemi původu žádné problémy s orgány veřejné moci. Pokud žalobkyně poté usiluje o legalizaci pobytu na území České republiky, musí postupovat v režimu zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, ve znění pozdějších předpisů. Žalobkyně neměla ve své vlasti žádné problémy se státními orgány ani s vycestováním.
5. Závěrem žalovaný zdůraznil, že žalobkyně nevyvrátila domněnku pojetí Ukrajiny jako bezpečné země původu, protože byly splněny zákonné podmínky k tomu, aby byla její žádost jako zjevně nedůvodná zamítnuta.

III. Žaloba

6. V žalobě a jejím doplnění bylo nejprve v obecné rovině namítáno, že žalovaný porušil základní zásady správního řízení, včetně požadavku na zjištění skutkového stavu bez důvodných pochybností.
7. Konkrétně žalobkyně argumentovala tím, že se obává návratu do vlasti v důsledku vnitřního ozbrojeného konfliktu, který je nestabilní. Správní orgán se těmito okolnostmi dostatečně nezabýval, přičemž ani nezohlednil individuální okolnosti projednávaného případu. Žádost o mezinárodní ochranu poté nelze považovat za zjevně nedůvodnou pouze proto, že žalobkyně jejím podáním usiluje rovněž o legalizaci pobytu na území.
8. Z těchto důvodů žalobkyně navrhla, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že s podanou žalobou nesouhlasí. Co se týče uplatněných námitek, žalovaný k tomu doplnil, že skutkový stav byl spolehlivě zjištěn, a to na základě aktuálních zpráv o zemi původu. Byly pak splněny rovněž další podmínky pro posouzení žádosti o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodné.

10. K tomu žalovaný doplnil, že žalobkyně jako důvod k podání žádosti o mezinárodní ochranu uváděla snahu o legalizaci pobytu na území České republiky, když zde chce pracovat poté, co dokončí svoji kvalifikaci v oboru kadeřnictví. Co se týče bezpečnostní situace na Ukrajině, žalovaný zdůraznil, že žalobkyně pochází z oblasti pod kontrolou centrální vlády, pročež ji nehrozí nebezpečí vzniku vážné újmy v důsledku ozbrojeného konfliktu, který se omezuje na východní oblasti.
11. Na základě výše uvedeného žalovaný krajskému soudu navrhl, aby žalobu jako nedůvodnou zamítl.

V. Správní spis

12. Ve správním spisu se nachází zejména předávací protokol, záznam o poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu a protokol o pohovoru k dané žádosti ze dne 17. 2. 2021.
13. Z uvedených podkladů vyplývá, že žalobkyně podala žádost o mezinárodní ochranu proto, že ji v budoucnu skončí platnost pobytového oprávnění, přičemž nechce za účelem vydání pracovního víza vycestovat na Ukrajinu. Naposledy v zemi původu pobývala v obci Mardarivka v Oděské oblasti. Žalobkyně chce žít a pracovat v České republice, pročež dokončuje kvalifikaci v oboru kadeřnictví. Již v minulosti zde pracovala na různých pozicích v továrnách. V zemi původu neměla žádné problémy se státními orgány. Stejně tak nemá jiné důvody pro podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany.
14. Za účelem posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany byly do správního spisu založeny Informace MZV ČR ze dne 22. 2. 2021 – Ukrajina – Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti a Informace OAMP ze dne 8. 8. 2020 – Ukrajina – Hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu. Z protokolu ze dne 30. 3. 2021 dále vyplývá, že žalobkyně nevyužila svého práva seznámit se s podklady pro rozhodnutí a jejich doplnění nenavrhovala. Následně bylo vydáno napadené rozhodnutí, které je v současné době předmětem soudního přezkumu.

VI. Posouzení věci krajským soudem

15. Žaloba byla podána osobou oprávněnou (ust. § 65 odst. 1 s. ř. s.), ve lhůtě stanovené v ust. § 32 odst. 1 zákona o azylu.
16. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (ust. § 75 odst. 1 s. ř. s.) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice), tedy ke dni svého rozhodování.
17. Soud ve věci rozhodl v souladu s ust. § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. bez nařízení ústního jednání.
18. Žaloba je důvodná.
19. Žádost žalobkyně o mezinárodní ochranu byla žalovaným posouzena jako zjevně nedůvodná mimo jiné s odkazem na skutečnost, že nevyvrátila domněnku, podle které se Ukrajina (s výjimkou poloostrova Krym a částí Doněcké a Luhanské oblasti pod

- kontrolou ruských separatistů) považuje za bezpečnou zemi původu ve smyslu § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu ve spojení s § 2 bodu 24 vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců.
20. Pokud by krajský soud rozhodoval podle skutkového stavu ke dni vydání napadeného rozhodnutí, žalovaný by měl zřejmě pravdu, že ve vztahu k žalobkyni je Ukrajina bezpečná. Z opatřených informací o zemi původu totiž vyplývalo, že ozbrojený konflikt na Ukrajině nelze považovat za totální, protože se omezuje na pouze východní části země, ze kterých žalobkyně nepochází (naposledy pobývala v obci Mardarivka v Oděské oblasti).
21. Z toho důvodu musí dát zdejší soud žalovanému za pravdu v tom, že v době jeho rozhodování situace na Ukrajině i přes přítomnost ruských vojsk na jejích hranicích a vzrůstající napětí nebyla vyostřená natolik, aby sama o sobě vedla k nemožnosti i nadále Ukrajinu považovat za bezpečnou zemi původu ve vztahu k žadatelům pocházejícím z oblastí pod kontrolou centrální vlády. To se však změnilo ve čtvrtek 24. 2. 2022, kdy na velké části území Ukrajiny po invazi Ruské federace vypukl mezinárodní ozbrojený konflikt, který stále přetrvává a jehož další vývoj, včetně rychlé eskalace, nelze předvídat. Jedná se o všeobecně známou a veřejně dohledatelnou informaci, kterou krajský soud nepovažuje za nutnou dokazovat při jednání (k vývoji válečného konfliktu viz např. <https://www.e15.cz/ukrajina-vs-rusko-konflikt-valka-aktualne>).
22. Jednou z podmínek pro označení státu za bezpečnou zemi původu je, že na jeho území nedochází k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu [srov. § 2 odst. 1 písm. k) bod 1 a přílohu I procedurální směrnice]. Tuto podmínku již Ukrajina s ohledem na aktuálně probíhající mezinárodní ozbrojený konflikt nesplňuje.
23. Z judikatury správních soudů jednoznačně plyne, že jedním z důvodů k prolomení zásady koncentrace řízení je aplikace čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice. Podle něj členské státy EU musí zajistit, aby měl žadatel v řízení o udělení mezinárodní ochrany k dispozici účinný opravný prostředek, jehož podstatou je alespoň v řízeních o opravném prostředku u soudu prvního stupně posouzení jak skutkové, tak právní stránky věci, které je úplné a *ex nunc* (tj. podle stavu ke dni rozhodnutí soudu). Podle čl. 52 odst. 1 procedurální směrnice se povinnost zajistit účinný opravný prostředek ve smyslu čl. 46 odst. 3 této směrnice vztahuje na žádosti o udělení mezinárodní ochrany podané po 20. 7. 2015. S ohledem na včasné neprovedení čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice do vnitrostátního právního řádu, má toto ustanovení přímý účinek, jedná-li se o žádost o mezinárodní ochranu podanou po rozhodném datu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 8. 2017, č. j. 1 Azs 194/2017-30, nebo ze dne 15. 1. 2016, č. j. 5 Azs 20/2015-35; odkazovaná rozhodnutí NSS jsou dostupná na www.nssoud.cz).
24. V rámci soudního řízení lze při aplikaci čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice uplatňovat pouze takové nové skutečnosti, které žadatel o udělení mezinárodní ochrany buď nemohl bez svého zavinění uvést již v řízení před správním orgánem, anebo k jejich neuvedení měl ospravedlnitelný důvod (nálezn Ústavního soudu ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. I. ÚS 425/16; dostupný na <https://nalus.usoud.cz/Search/Search.aspx>).
25. Žalobkyně uváděla ve správním řízení jako důvod pro podání žádosti o mezinárodní ochranu výlučně snahu o legalizaci pobytu na území, a to ve vazbě na omezenou

platnost pobytového oprávnění. Až v žalobě pouze v obecné rovině argumentovala tím, že na Ukrajině je vnitřní ozbrojený konflikt (ve východních oblastech), přičemž bezpečnostní situace je nestabilní. Ačkoliv tedy žalobkyně v předcházejícím řízení a při následném podání žaloby neargumentovala přímo invazí ruských vojsk na podstatnou část ukrajinského území, jedná se o okolnost, kterou nemohla v danou dobu legitimně předvídat.

26. Přestože z čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice neplyne požadavek, aby soudy ve správním soudnictví z vlastní iniciativy aktivně dohledávaly případné nové či další důvody (okolnosti) pro udělení mezinárodní ochrany, i Nejvyšší správní soud již připustil, že mohou nastat určité zcela specifické situace, za nichž soudy ve správním soudnictví budou muset přihlédnout i k okolnostem nenamítaným žadatelem o mezinárodní ochranu. Za takovou specifickou situaci Nejvyšší správní soud označil například vypuknutí válečného konfliktu na území celé země původu žadatele o mezinárodní ochranu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 11. 2020, č. j. 1 Azs 288/2020-27, bod 22 in fine). Současná situace na Ukrajině tak podle krajského soudu představuje přesně takovou situaci, kterou musel z vlastní iniciativy zohlednit.
27. Závěrem krajský soud dodává, že zatím nijak nehodnotí intenzitu ozbrojeného konfliktu odehrávající se na Ukrajině. Tato nelehká úloha bude v dalším řízení na žalovaném. Boje na Ukrajině se však již prokazatelně neomezuji „pouze“ na část Doněcké a Luhanské oblasti, ale dotýkají se bezprostředně velké části jejího území, včetně hlavního města Kyjeva. Jedná se o natolik významnou změnu poměrů v zemi původu žalobkyně, že rozhodnutí žalovaného nemůže obstát, neboť se zakládá na podkladech, které nelze stran bezpečnostní situace na Ukrajině nadále považovat za aktuální. Na tom nemůže nic změnit ani původní motivace žalobkyně k podání žádosti o mezinárodní ochranu, neboť je nutné vycházet z aktuální (bezpečnostní) situace na Ukrajině, která se radikálně změnila.

VII. Závěr a náklady řízení

28. Krajský soud přistoupil v souladu s čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice ke zrušení napadeného rozhodnutí z důvodu následné a svoji povahou zásadní změny bezpečnostní situace na Ukrajině, kterou žalovaný nemohl legitimně předvídat a zohlednit (výrok I.). Za této situace bude skutkový stav, který žalovaný vzal za základ napadeného rozhodnutí, vyžadovat rozsáhlé doplnění. Proto krajský soud žalovanému ukládá, aby opětovně a na základě aktuálních informací o bezpečnostní situaci v zemi původu žalobkyně posoudil, zda jsou v jejím případě dány důvody pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Tímto právním názorem krajského soudu je žalovaný v dalším řízení vázán (ust. § 78 odst. 5 s. ř. s.).
29. O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť úspěšné žalobkyni nevznikly žádné náklady řízení a ani jejich přiznání nepožadovala. Proto krajský soud žádnou náhradu nákladů úspěšné žalobkyni nepřiznal. Žalovaný nebyl v řízení úspěšný, pročez nemá právo na náhradu nákladů řízení. Z uvedených důvodů bylo o náhradě nákladů rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 25. dubna 2022

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.r.
samosoudce